

No Dignajes (Dubena).

(Skattees Nr. 2. Veigums.)

Yehrnejà gaddà Deews peepitdeja mums tre-
schu zerribu. Basnizas muishas pagasta beh-
nus lihds schim sawà ehrberges istabà us mah-
zishanu biju usnehmis, — nu arridsan ar Deewa
paligu effam paleekamu fohlu eetaisijuschi.
Deews dewe grunti, plawas un buhwefchanas
lectas sagahdaht, pagasts suhtija strahdneekus
un 29tã Dktober 1851 jaunu nammu eefweh-
tiju, un fohlmeisteram, to no saweem pagasta
behrneem fenn biju audsinajis, par darba we-
tinu nodewe. Gegahjam dseefminu dseedadami,
weens eeneffe bihbeli, ohtrs maifiti, lai Deews
schè schelligi ir dwehfeles, ir meefas barribinu
swehti. Genakluschi dseedajam pateizibas
dseefmu „lai Deewu wiffi lihds,“ un tad fa-
pulzinateem wezzakeem dewu apdohmaht, ka
fohla neween us augstas gudtribas eemahzi-
schanu eezelta, bet arridsan lai zilweki jau no
jaunahm deenahm eeraddahs gohdigi, kristigi,
deewabihjigi, darbigi dsihwoht, kã tam Kung-
gam, — ka fohlai neween jauneem, bet arri-
dsan wezzem waijoga buht labbai dsihwofcha-
nas preekschime, lai wiffi mahzahs, ka tur
ween laimiga dsihwofchana, kur Jesus Kristus
ir tas ihstena is nammineeks, kur winna sweh-
tais Gars lauschu firdis apmahjo, meeru un
preeku dohd un no wiffa launa pasarga. Tad
ir behrnus us pallausfichanu un mohdrigu
mahzichanahs pastubbinajis, eefwehtiju fohl-
eeksch ta trihsweeniga Deewa wahrda, un to
luhdsu, lai nu Winsch scho weetinu swehti,
glabba, farga un apdahwina ar swehta Barra
augteem, ka ta paliktu muhsu pagastam par
deewigas gudtribas un kristigas dsihwofchanas
fohlu, ka ta palihdsetu Deewa wahrdu sehflu

isfeht lauschu firdis, ka zaur winnas paligu
wiffa tumfcha nefapraschana un wiffi grehzi-
geraddumi isfustu, kas lihds schim pee mums
Deewa walstibu aisturreja. Tad dseedajam
no jaunahs Widsemmes dseefmu grahmatas
451mu dseefmu „no kristigas mahjas buhscha-
nas“, un tad sawam fohlmeisteram un winna
jaunam taulatam draugam nammu un ammatu
nowehleju, no Deewa un schelliga Pestitaja
wiffu swehtibu, meeru, wesselibu un labklah-
schanu wehledams. Un Deews tas Kungs,
kas wairak spehj ne kã wahji zilweki sinnam
un prohtam, ka wahrda to darbu effam eefah-
kuschi, tas lai nu arri sawu Amen peeleek pee
muhsu luhgschanahm un zerribahm. Tad no
galwas „Tew Deewam Tehwam pateizam“
dseedajuschi, Tehwa-reisi luhgusch, ar sweh-
tichanas wahrdeem un sawas dseefmu-grah-
matas pehdigu pantinu sawa fohl-
namma eefwehtichanu beidsu. Al! tas Kungs muhs
pehz dauds skummibahm un puhleneem ir
audsinajis eeksch pazeefchanas, bet nu mums
dauds preeka un zerribas nowehlejis. Glawa
Winnam, un Jesum Kristum, tam eefahzejam
un pabeidsejam wiffa labba Deewam Tehwam
patihkama darba! Zik nu preeka ir pehz
tahm behdahm! Nu wairs firds ne sahpehs
mihlus behrnus redseht usaugam nefapra-
schana, netilliba, netihriba, jo firds gan sah-
peja redseht, kã tee behrni maldijahs eeksch
Tehwu grehkeem un launeem eeraddumeem. No
teem wezzem retti kas grihb atgreestees no sa-
weem elkeem pee Jesu Kristu, zerrefim ka zaur
fohlahm usaugus mums weena jauna draudse,
kas tschakli dsennahs us wiffu labbu! — Effam
arridsan apnehmuschees pee schahs fohl-
sadas lassichanas grahmatas sakraht, lai tur
sesdeenu un swehtdeenu waklaros sanahl kam

labbaſ patihl wiſſadu miſhligu laſſiſchānu klauſitees, ne kà krohgòs dauſitees; warrehs tad arriſan par ittin lehtu nauſinu kam patihl grahmatas nohmaht, un mahjās iſlaſſijufchi atkal ſkohlmeiſteram atdoht atpakkal.

Bet par wiſſu to preeku mannas behdas wehl ne irr gallà; — wiſs maſak trihs ſkohlās wehl truhkſt leelà Dignajēs krohna-walſti, un Deewōs pahrebauda atkal muhſu pazreſchānu, jo krohna-kaudim newaid til weegla pee eeſchana pee tahdahm leetahm, kà dſimtskungu laudim. Gan grihb ſaimineeki uſtaifiht ſchahs trihs ſkohlās, bet truhkſt weetas, truhkſt meſcha. Vihdſ ſchim muhſu zeenigōs rentes-kungōs, kaſ wiſſas labbas eetaiſiſchanaſ, ar firdeſ-mihleſtibu par laudim gahdadamaſ, paſtubbina; un zitti gohdigi ſaimineeki mums iſtabaſ, gaiſchumu un ſiltumu dahwinaja, kà trijās weetas warrejam ſkohlās-behrnuſ ſapulzinahht, ir ſamett ſkohlmeiſtereem algu nauda un maiſe, — bet ſkohlmeiſtereem irr grehta buhſchana, kaſ kà putni uſ ſarreem dſihwo un newaid paſtahwigas weetas, — un mahziba pee behrneem arre drihs iſſuhd, kaſ mahjās wehl til daudſ redſ un dſird, kaſ ne klahjāhs. — **Al!** juhs miſhlee, kam jau Kriſtuſ gaiſchumſ ſpihd, un iſkdeenaſ ſawuſ behrnuſ labbā ſkohlā redſeet, neſſeet muhſ aiſluhgſchana uſ ſawahm ſirdim, ne niſzinadami muhſu wahju eeſahkumu. **Al!** mehſ gan ne kahrojam augſtaſ leetaſ un dahrgu brangumu, ſinnadami, kà Peſtitajſ arri ne irr pilli peeſſimmiſ, bet ſillē guldihtſ, un tomehr, zil grehti peepildahſ muhſu paſemmigaſ firdeſwehleſchanaſ. Muhſu trihs ſkohlās irr paſemmigi nammi, beſ ahriſa branguma un ſkunſteſ-glihtuma (ohne Facaden und Inſchriften), bet gaiſchi un ſilti, un pateeſi buhſ Jeſuſ peeſſimſchanaſ weetinaſ, kamehr tizzibaſ gaiſchumſ un miſhleſtibāſ ſiltumſ taſh kohp un tur eeſchā behrnu-dwehſeleſ audſina. **Al!** kaſ til wehl trihs tahdaſ weetinaſ dabbutum, zil preeka un pateizibaſ buhtu! Zapatt arriſan preezigi gaidam, kà muhſu baſniſu, kaſ paſiſſam neglihta, pahrtaiſiſ, — jau wal-diſchana ſenn miſhligi ſohljuſe. Gribbetum

labpraht ehrgelēſ eeſiſt, bet taggad wehl ne warr; leetūſ wiſſur teſk eeſchā, un ſamaitatu dahrgu ſpehli. Nauđu uſ ehrgelēhm, paldeewōſ Deewam un miſhleeem dewejeem, zaur muhſu zeeniga renteſ-kunga puhlenu no draudſeſ zeenigeem kungeem un ſemneekēem, ir no ſweſcheem un tabkeem baſniſaſ-draugeem gattawa un pilniga ſalaſſita, — al kaut nu ſchehliga wal-diſchana drihs arri muhſu baſniſaſ wahrſdinu peeminnetu, lai glihtakā namnā ar augſtaſtu ſtannu warretum ſawu Deewu pagohdinahht ar ſwehtahm dſeeſmahm un luhgſchanaſ paſemmigā un pateizigā ſirdi. — Pawehlejam ſawōſ zerribaſ tam augſtaſtam baſniſaſ walſdinēkam Jeſum Kriſtum, kaſ iſhtenā laiſkā arriſan mums preeku gahdahſ, kaſ wiſſch muhſu pahrebaudiſchanaſ tahdu gallu ſpreediſ, kà ſlawedami teiſſim: „ta zerriba ne pamett kauna!“

Dignajēs mahzitajſ.

Un wehl weena luhgſchana. Gribbetum labpraht ſawu ſkohlū ſeenāſ peekahrt landkarteſ, jeh bildeſ, fur taſh peezaſ leelaſ ſemmeſ daſkaſ ar latwiſti uſrakſtiteem wahrdeem irr uſmahletaſ. Skohlmeiſteri manni zeefchi tahdaſ landkarteſ luhdſahſ. Woi ne warretu kahdſ Latweeſchu draugſ tahdaſ apgahdahht?

— v —

Redſ! kahdu pohſtu brandwihnſ darra!

Uſ paſcheem waſſaraſ-ſwehtkeem to ſeſtdeem eet weenſ buhmeiſterſ uſ kaiminu mahjahm pehrtees, tadeht kà paſcheem pirteſ krahſſ ſa-gruüſe. Tur nopehreeſ luhdſ winnu weenſ waſſeneekſ, lai tam baheſdu nobſennoht. Schiſ maſtigſ peſtſcheeriſ buhdamaſ arri to labpraht darra. Par to paſlauſiſchānu atneſſ waſſeneekſ blaſchkiti no klehtſ un abbi labbu duhſchu uſtaifa pee „lakihſera“ glaſheſ. Pehz tam dohdahſ buhmeiſterſ tai paſchā waſſara uſ mahjahm — bet mahjineeki to ne warr ſa-gaidiht, un wiſſi brihnahſ ween, fur til ilgi paleekoht. Wehl pirmu ſwehtku par winnu

pahrrunna un fakka: Buhmeisters scho gadd par swehtkeem ittin labbu zeemu irr usgahjis; ne mas wairs mahjäs ne nahk. Te us wakkaru reds winna schunneli, kas wianam wissur libds strehjis, mahjäs teklam un fainneeks fakka us fainnezi: U re kur tell buhmeistersa schunnelis, nu winsch pats arr buhs drihs mahjäs. Gaida un gaida — bet ne ko ne warr sagaidiht; lä naw tä naw. Nu paleek wisseem jo leels brihnums un arri deesgan bailes. Dhtru swehtku eet no tahm paschahm mahjahm laudis us basnizu un sehns papreekschu eedams usfreij us zeku gullofcham zilwekam wirsü. Senkus sabihjees laisch leelus wakkä un drachsch atpalkal pee zitteem basnizas-gahjeem, un teem sawas bailes stahita. Tee tur nogahjuschi pasihst sawu buhmeisteru. Reds tam galwu un mutti eeksch uhdens-pelles un lahjas ar wissu zittu rumpi us saufumu; zell gan to augschä — bet tas wairs ne kustahs. Eedsehrees bij to swehtku-wakkaru us mahjahm nahjis. Reisu reisehm bij tas par zeku nahkdams krittis, bet ikreises wehl uszehlees, un heidscht bij trahpijs tä krit, ka ne warreja wairs uszeltees un uhdens arri ne lahwe dwaachu wilkt. Tä tad usnahze breefmigs gals tam brandwihna-dsebrajam. Stahw rakstihst: Ko tas zilweks sehj, to paschu winsch arridsan plaus. Kas us to meefu sehj, tas no tahs meefas to muhschigu pasufchanu plaus!

Oktober mehnescha beigäs bij Ritterschapters laudis weenäs mahjäs leels ugguns-grehks bijis, un lä laudis dsird runnajam, tad tas effcht no brandwihna zehlees. Saimneeks leels schuhpis buhdams effcht allaschin fihwo no sawas fainneezes flehpis un to par seht-malleem, flehtim un staku augscham paglabbajis. Pehz tam gahjis ar kuhpedamu pihpiti pasleppeni kahdu lahiti usnemt, un ne ilgi pehz tam arri sahjis laidars degt. Turpatt irr bijuschi itt klahu bandineeku staki un sirgustallis. Schihš ehlas arr sadegguschas ar wissu elpi. Reds ko pihpitis un brandwihns padarra!! Woi ne buhtu schee abbi juhrä tai wissdsilkkä weetä noslihzinajami??!

Us Kandawas pussi weens wihrs scho rud-den arri zaur brandwihna dserfchanu noslihjis. Bijis lahjäs un labbi eereibis brauzis weens pats tumschä wakkara us mahjahm. Zaur uppi zauri braukdams naw nojehdis to riktigu zekä-weetu notrahpiht. Sebrauzis pa dsikku un uhdens rattu-kurwi nozehlis. Sirgs ar rattu-preekschu ween til nahk mahjäs. No rikta eet melleht un atrohn wihreli eeksch rattu-kurwja pee krasta mallas noslihkuschu!

Al brandwihns! al brandwihns! zil pohsta un zil nelaimes tu pasaulä darri! Zil netaisnibas un wiltibas, zil sagschanas un krahpschanas, zil lammoschanas un lahdeschanas, zil nepateefas swehreschanas un palsehas leezibas no tewis zekahs! Deescham tu efft wellu wissleelakais un wissstiprakais pasigs. Dauds, dauds irr schinni grehlä jo zeeti sawaldsinati, ka tee wairs ne mas sawu pohstu ne atsibst. Seem irr azzis, bet tee ne reds; teem irr aufis, bet tee ne dsird. Esmu pats ar sawahm azzim redsejis, zil negantigi weens tehws sawus behrnus bij eeraddinajis dsert. Tehws eedsehre papreekschu sawu glahsiti un tad dewe abbeem saweem dehleem, katram glahsi, un tee to tä eedsehre itt lä uhdeni bes ne kahdas sa-ihl-schanas. Weens no scheem sehneem warreja buht 8 gaddus wezs, ohtrs 6. Schauschallas pahraehme manni scho leetu redsoht, un mannim eeschahwahs ta Pestitaja wahrdi prahtä: Kas weenu no scheem wissmasakeem apgrehzina, tam buhtu labbati, ka tam weens dsirnu-akmins pee fakka taptu pakahrts un opslhzi-nahts juhrä, wissdsilkkä weetä. Wai tai pasauläi tahs apgrehzibas deht! Abgrehzibai gan buhs nahkt, bet tomehr wai tam zilwekam, zaur ko apgrehziba nahk. Tehws, tu uskraujees dubbultu sohdu, tu saudi sawu dwehseleli un sawu behrnu dwehseles! Kä warresi tu to atbildeht tai sohda-deenä?? To apdohma swehti! — Brandwihns irr teescham tas awets, no kurra daudsteif wissi zitti grehli zekahs. Leels, leels irr pateefs tas pohsts, ko winsch atnefs.

Sinna is Italijsas semmes.

12tā November 1851 Turines pilsfehtā masa meitina, kas uguns-kastites jeb sehmeta-kohzinus neffuse, gahjuse pa eelu. Tee sah-kuschi eedegtees. Gan laudis tuhliht sastrahjuschi wiannu glabht, bet wianna tomeht fewi breesmigi sadedsinajusehs. Ak, kad paliks lautini weentef gudri un fargafees paschi un fargahs famus behrnus, ka tihfschi ne eestreen nelaimē! Tā arri pagahjuschas nebdelas kahdā waffarā 7nds Geksch-Rihgē kung-eelā puifiti, warreja buht 8 woi 10 gaddus wez-zumā, kahds wirfneeks ar saldata fullaini breesmigi sabrauze. — Pawissam noschehlo-jami irr tahdi lautini, kas ar uguni drohschi dsihwo. Zil dascha mahja no-eet, kur zilweki tā falkoht tihfschi uguni peeleeht klahht. Ak kaut wiini to labbi apdohmatu, ko wezzais Mahlpils mahzitajs Ageluths, kas taggad Deewa preekschā, par uguns-grehku Deewu luhgdams sawai mihtai draudsei zeefchi pee-kohdinaja: „Lautini! pirms gulleht eijat, ug-guni labbi nokehpeet.“ — un par taunu ne nemtu, ka es tē schohs wahrdus peeleehtu klahht: „Lautini! pirms no mahjahm eijeet, Deewu karsti peeluhdsat. Bes apdohma ne kur ne streijeet, ka diwehfeli juhs isglahbjat.“

M. 3.

• Kā wezzais gads teiz ar Deewu.

Meld. Bemoster Bursche zieh' ich aus.

1.

Es apfarmojees aiseemu
 Ar Deew'.
 Ir labb', ir launu redseju
 Ar Deew'.
 Deews oizina, man padarrihts,
 Pohz ko no Deew' es atsublihts.
 Ar Deew', ar Deew', ar Deew'.

2.
 Man past'ra stunda fittusi
 Ar Deew'.
 „Mahz mahjās, Deews sauz schebliigi,
 „Ar Deew'.
 „Mahz, tami darbi nomabda
 „Zew saldā debbes-meeribā.“
 Ar Deew', ar Deew', ar Deew'.

3.

Tad sweiki wiffi paleekat
 Ar Deew'.
 Kas schkirri, meerā saleekat
 Ar Deew'.
 Un Deewam, manni pawaddoht,
 Til ne peemirstat gehdu doht!
 Ar Deew', ar Deew', ar Deew'.

Ehdoles Kahrlis.

Teesas fluddinaschanae.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee tahs atstahstas wantas ta nomirruscha Kalletes saimneeka no Wuwidu-mahjahm, ar wahrdu Wuwidu Kappin, tohp usaizinati, ar sawahm prassischananam un lab-bahm parahdischanas sibnehm tai 27tā Februar 1852, kas par to weenigu un issehyschanas-terminu nolikis, pee schihs pagasta teesas peeteiktees. Kalletes pagasta teesa, tai 21mā Dezember 1851.

(Nr. 121.) +++ Grettehnu Miffelis, pag. wezz
 Teesas srihweris D. Schlegel.

Peelos Czaras Kamischu-mahjās irr 1 darba-sirgē, passā spalmā, ar melou srihpu pah muggeu, ar meluam krehpehm un melou aji, kahdus 15 woi wairak gadus wezs, peklihdis. Tālabb tohp tas, kam schis sirgē peeder, usaiznahst, seschu neddelu starpā no schihs deenas schweit peeteiktees, jeb sagaidit, ka to sirgu wehlat par mittinaschanae lihdsibu pahrohs. Leelā Czará, tai 5tā Janwar 1852.

(Nr. 8.) +++ Preechdetajs J. hlab Strehle,
 Teesas srihweris Everts.

Brihw drikkcht.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas puffes: Collegienrath v. Braunschweig, Zensur.